

nanci činných, ale jen tehdy, žijí-li s těmito osobami ve společné domácnosti.

Zmíněná ustanovení o odvozeném b-i nezná právo platné na Slovensku a Podkarpatské Rusi. O b-i lze mluvit jen u osob fyzických; u právních subjektů, jež nenáleží k osobám fyzickým, nastupuje na místo b. jejich sídlo; za toto sídlo se pokládá v pochybnostech místo, kde se vede správa.

B. má i mimo případy, kde se jím určuje o b e c n á místní příslušnost soudní, ještě zvláštní význam pro určité spory. Tak spory o rozvod, rozluky a neplatnost manželství, jakož i spory o všeliké nároky z manželského poměru vznikající — pokud to nejsou nároky ryze majetkové — náležejí výlučně před soud (krajský), v jehož obvodě manželé měli své poslední, společné b. Dále v některých případech lze žalovati také u soudu dřívějšího b. osoby žalované: mohou totiž drobní živnostníci a námezdní dělníci zažalovati své pohledávky za dodané výrobky a zboží a za vykonané práce, které mají za osobou, jež se mezitím odstěhovala do obvodu jiného soudu, u soudu jejího dřívějšího b. Použití této výhody je však omezeno časově, totiž žaloba musí býti podána do 90 dnů od poslední dodávky nebo práce.

B. má konečně svůj význam i pro některé věci soudního řízení nesporného. Tak určuje se b-m zůstavitelovým příslušnost soudu, povolaného k projednání pozůstalosti, a b. otcovým neb nemanželské matky, jež měli v čas svého úmrtí, příslušnost soudu povolaného k vykonávání poručenství a opatrovnictví nad nesvéprávními dětmi jejich. Na Slovensku a Podkarpatské Rusi určuje se místní příslušnost poručenských úřadů přímo b-m poručencovým.

Právní prameny: zák. č. 111/1895 ř. z., §§ 65—75, 76, 97, 106, 109; zák. čl. I/1911 uh., §§ 19, 20, 21, 22, 23, 25, 31, 639, 640, 641; zák. č. 161/1921 Sb., čl. VII., č. 2, lit. b), f); zák. č. 391/1922 Sb.

Literatura.

Ott: „Soust. úvod do studia nového civ. ř. s.“, I., 2. vyd., str. 120 násl.; Hora: „Českoslov. civ. právo procesní“, I., 2. vyd., str. 165 násl.; Vážný: „O ústrojí a příslušnosti soudů“, 2. vyd., str. 155 násl. Václav Hora.

II. B. v právu veřejném vůbec má význam v různém smyslu. Buď bývá důvodem místní příslušnosti správních úřadů, třeba ne všeobecným, anebo předpokladem práv

a povinností občanových — volební právo bývá podmíněno řádným b-m určité délky, společníci obce (mimo majitele nemovitostí) musí míti v obci řádné b. (§ 6 čes. obec. zř.). Správní zákony nemají všeobecné definice pojmu b. Sahá se k předpisům J. N. Klade se váha na to, že b. tvoří střed hospodářské činnosti dotčené osoby. To je také smysl § 252 zákona o přímých daních 76/1927 Sb.: b. podle tohoto zákona má fyzická osoba tam, kde má byt za okolností, z nichž lze souditi na úmysl se v místě trvale zdržovati. Možno míti současně několik řádných bydlišť. V nálezu n. s. s. Boh. 4557 bylo vysloveno, že podle § 4 domov. zákona (105/63 ř. z.) přikázání bytu jako součást chudinského zaopatření nezakládá „bydlení“. Otázka byla často řešena také pro obor nov. k domov. zákonu 222/96 ř. z. Slov. Boh. 5803 o tom, kde má trhovec jezdící po živnostensku po trzích, b.

Jiří Hoetzel.

Byty

viz Zabírání bytů.

Celibát.

C. duchovních (povinnost bezženství katolických duchovních ritu latinského s vyšším svěcením) nemá významu pro obor čs. veřejného práva. Pojem c-u se v čs. právu neurčuje; zák. č. 455/1919 Sb. užívá v nadpise výrazu „celibát učitelek“ jako běžného pojmu. V tomto smyslu (zákaz se ženiti nebo provdati, příp. požadavek svobodného stavu) lze mluvit o c-u v těch případech, kdy některé předpisy o úpravě veřejnoprávních služebních poměrů požadují svobodný stav jako podmínku přijetí do služby, případně zakazují zaměstnanci se oženiti nebo provdati. Tak na př. jest svobodný stav podmínkou přijetí za četníka na zkoušku (§ 17 zák. č. 299/1920 Sb.) a ku pohraniční finanční stráži (§ 4 nař. č. 201/1923 Sb.), leč by příslušné ministerstvo udělilo dispens. Ku přijetí za dozorkyni vězňů se požaduje, aby žadatelka byla svobodná, rozvedená nebo ovdovělá (§ 1 nař. min. sprav. č. 24/1914, Věstník min. sprav. VII./1914). Některé předpisy upravující služební poměry státních zaměstnanců v soukromoprávním služebním poměru určují, že ženatí uchazeči (provdané uchazečky) mohou býti přijati jen se svolením ústředního úřadu, tak uchazečka do státní kancelářské pomocné služby (§ 8 nař.